

Balabán o „víře“

Balabán je především ponořen v jazyce; myšlenkou je osloven jen tehdy, když se mu zalíbí formulace, slovní vyjádření. Snadno se nechá jazykem unést: „víra je věření, věření je svěřeni při svírání daných takzvaných konstant“ (KR 75, č. 3, s. 10). Jedním dechem zdůrazní, že být Hebrejem znamená být tím, kdo přichází a prochází, aby vzápětí zdůraznil, že ve víře „nejde o spoleh, nýbrž o základ“, a aby oslabil „neviditelné“ tím, že je nazve „**zatím** neviditelným“ (tamtéž). Vůbec mu nepřijde na mysl, že už v Listě Židům na sebe autor prozrazuje svou těžkou zatíženost řeckým myšlením, mohli bychom říci „řeckou metafyzikou“:

HYPOSTASIS přece znamená „to, co stojí pod“. A on to Balabán neváhá ještě podtrhnout tím, že poukáže k „základu“: nejde prý o „spoleh“ (proč rovnou neřekne spolehnutí nebo spoléhání? - jde přece o to „přicházení a procházení“! - vůbec jde o německou zatíženost substantivy, prý jde o „naprosté spolehnutí na boží Pravdu“ - což je něco takové možné v takovéto „dokonavosti“?), nýbrž o „základ“. Ta objektivace, to zpředmětnění! Ovšemže, všichni jsme tím zatíženi, sám jazyk nás „svírá“ v této zatíženosti - ale je třeba to vědět, uvědomovat si to, bránit se tomu - a ne tomu nevědomky a dokonce „nefilosoficky naivně“ pomáhat.

(Písek, 090807-1.)